

Шоҳсудадаги қиз

2

Уч отадан сабоқ олганман

4

Қадаҳ кўтариб, жарга қуламанг!

5

8

Олти ой мuddат...

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН!

Собир НАРЗИЕВ сурат-лавҳаси.

2012 йил —

Мустаҳкам оила йили

Олти йил муқаддам отахон Сурхондарёдан қарағай уруғларини олиб келиб, ерга сепган эди. Орадан бироз вақт ўтиб, уруғлар униб чиқди. Тер тўкиб меҳнат қилиши ва зийраклик билан ниҳолларни парваришлаши натижасида қарағай дарахтлари кўзни қувнатувчи тусга кирди. Отахон ниҳолларнинг буй чўзаётганидан суюнади. У ўстирган кўчатлар ўтган баҳорда пойтахтга олиб кетилганида ўзгача бир ғурур ҳиссини ҳам туйган эди. "Кўчатларим бугун Тошкент кўчалари кўркига кўрк қўшиб турибди", дея мақтаниб қўяди бобо. Тўғри-да, мақтанса арзийди.

3

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ! «ОИЛА ВА ЖАМИЯТ» ГАЗЕТАСИ МУСТАҲКАМ ОИЛА ЙИЛИ

муносабати билан барча профессионал ва ҳаваскор сураткашларни ижодий беллашувга чорлайди!

«ФАРОФАТ ҚАСРИ»

танловига ибратли оилалар ҳаётдан фото-лавҳалар, инсон умрининг энг гўзал лаҳзалари, болаликнинг ширин онлари муҳрланган суратлар қабул қилинади.

Бу ижодий беллашувнинг ўзига хослиги шундаки, сиз фотоасарларингизни йил давомида бир неча маротаба исталган вақтда, исталган миқдорда юборишингиз мумкин.

Мухими — сифат ва савия!

Гапнинг индаллосига ўтсак, мукофотлар ҳаммани қизиқтириши тайин. Совринларимиз ҳам антиқа:

Телевизори йўқларга — ТЕЛЕВИЗОР, қўл телефонисиз юрганларга — ҚўЛ ТЕЛЕФОНИ, DVDсизларга — DVD, фотоаппарати йўқларга эса... и-я, бунақалар танловда қатнаша олмайди-ку! Яна аллақанча рағбатлантирувчи мукофотларимиз ҳам бор. Хуллас, кимга нима керак бўлса, муаммосиз!

Айтганча, ўзингиз ҳақингизда маълумот, паспорт нусхаси ва бир дона расмингизни ҳам кўшиб жўнатиш эсдан чиқмасин. Фотоасар қаҳрамонлари тўғрисида қисқача ахборот ёзиб юборсангиз-ку, нур устига нур бўларди!

«ФАРОФАТ ҚАСРИ» фотосуратлар танлови Бош Комиссиянинг 20 йиллиги арафасида яқунланади ва... голибларга, ваъда этилганидек, совға-саломлар топширилади.

«МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ»

акциядорлик компанияси —
доимий ҳамкоримиз!

Қарор ва ижро

ТЕРМИНАЛЛАР
НАЗОРАТДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 19 апрелдаги "Банк пластик картчаларидан фойдаланган ҳолда ҳисоб-китоб тизимини ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қароридан белгилаб берилган долзарб вазифаларни амалга ошириш юзасидан туманимиз давлат солиқ инспекцияси ходимлари махсус дастур асосида фаолият юритишмоқда. Масалан, ўтган йилги текширувлар натижасида 17 та ҳолатда терминаллар ўрнатилмагани, 4 та ҳолатда эса тўловларни қабул қилишдан бўйин товлаганлик фактлари аниқланиб, жами 21 та ҳўжалик юритувчи субъектларга нисбатан 52.052,0 минг сўм миқдорда молиявий жарима қўлланилди.

Жорий йилнинг биринчи ойда ҳам 5 та жойда терминал жиҳозлари ўрнатилмагани аниқланиб, ноқонуний фаолият билан шуғулланган субъектларга жами 9.438, 0 минг сўм молиявий чора кўрилди. Албатта, йўл қўйилаётган бундай салбий ҳолатлар юзасидан туманимиз ҳудудида мазкур қарорнинг мазмун-моҳияти ҳамда бу борада тарғибот-тушунтириш ишлари олиб бориляпти. Бу эса фуқароларимиз манфаатини ҳар томонлама ҳимоя қилишга кўмак бераёпти.

Ботир ХАЙДАРОВ,
Тошкент шаҳар
Миробод туман
ДСИ бўлим бошлиғи
ўринбосари.

Жараён

МУЛОҚОТ
ЎТКАЗИЛДИ

Республика Маънавият тарғибот маркази ва ҳудудий бўлимлари томонидан миллий ғоя тарғиботи, маънавий-маърифий ишларни кўчатириш, ҳаётийлиги ва таъсирчанлигини янада ошириш, янгича усуллар ҳамда тарғибот технологияларини ҳаётга кенг татбиқ этиш борасида муҳим ишлар олиб борилмоқда.

Яқинда марказнинг Тошкент шаҳар Сирғали туман электртармоқлари корхонаси ишчи-ҳодимлари ҳузуринда "2012 йил Ватанимиз тараққиётини янги босқичга кўтарадиган йил бўлади" мавзусида мулоқот ўтказилди. Тадбирда туман бандиқла кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, давлат санитария-эпидемиология назорати марказлари, давлат солиқ инспекцияси, ФХД, бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси бўлими ва бошқа манфаатдор ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Баҳодир ХАЙИТМАТОВ,
Республика Маънавият
тарғибот марказининг
Сергели туман
бўлими раҳбари.

...Дилором 1988 йил 21 мартда Гулистон туманидаги Боёвут жамоа ҳўжалигида таваллуд топган. У тумандаги бумумтаълим мактабини тамомлагач, Сирдарё педагогика коллежига ўқишга кирди. Болалигиндан ҳар хил спорт турларига қизиқиши балианд бўлган бу чаккон қиз билим юртида таҳсил олиш жараёнида ҳам ўзи учун сеvimли машғулот топа олди. Унинг курсдоши Дилшод бир неча йилдан буён спортнинг армреслинг йўналиши бўйича шуғулланарди. Қаҳрамонимиз машғулот жараёнини кузатар экан, ушбу спорт тури унга маъқул тушди.

Дилором аста-секин шаҳар, вилоят миқёсидаги мусобақаларда иштирок эта бошлади ва 2006 йили вилоят биринчилигида фахрли ўринни олгач, республика чемпионатида йўлланмани кўлга киритди. У ерда ҳам вилоят шаънини муносиб ҳимоя қилиб, III ўринни эгаллади.

Дилором ҳам ўнг қўли, ҳам чап қўли билан жанг қилишга одатланган. Машғулот пайтида иккала қўлини бараварига ишлатиб, мувозанатни сақлайди, кучларнинг тенглигига амал қилади. Армреслинг билан шуғулланувчиларнинг баъзилари ё ўнг, ё чап қўлини чиниктиради.

— Машғулот пайтида қизиқ-қизиқ воқеалар ҳам бўлиб туради, — дейди Дилором Раҳимова. — Масалан, айрим ўғил болалар келиб, "Бу қиз енгил тошни қўлида кўтараяпти" деб, писанд қилишмайди. Тошни

ШОҲСУПАДАГИ ҚИЗ Баркамол авлод

Спорт билан шуғулланган киши кучли, эпчил, бақувват бўлади. Қизларни заифа деб билувчилар эндиликда биров адашадилар. Негаки, бугунги кунда спортнинг энг мураккаб тури билан шуғулланаётганлар орасида ҳам хотин-қизлар кўпчиликини ташкил этади. Армреслинг спорти бўйича Осиё чемпиони Дилором Раҳимова ҳақидаги ҳикоямизни ўқиб, ўзингиз ҳам шундай ҳулосага келсангиз ажаб эмас.

ўзларига тутқазсам, оёқларида зўрга туришади. Бу спорт тури инсондан катта куч талаб қилади. Кўпчилик ҳаваскорлар бирикки ойга қолмасдан, машғулотларни тўхтатади...

Қаҳрамонимиз ўтган йили Қозоғистон республикасининг Уст-Каменогорск шаҳрида 15 та давлатнинг 350 нафар спортчи ўртасида ўтказилган Осиё чемпионатида иштирок этди. У ерда юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилган армреслингчилар 7 та олтин, 10 та кумуш ва 13 та бронза медалини кўлга киритишган эди. Дилором ўнг қўл жанги бўйича олтин медалга сазовор бўлди. Чап қўл бўйича ўтказилган баҳсларда эса ўрин олишдан деярли умидини узган эди.

— Голибларни тақдирлаш маросимида қизлар ўртасида чап қўл бўйича 55 килограмм вазндагилар номи эълон қилина бошлади. Бир пайт қарасам, юртимиз байроғи кўтарилаяпти. Биламанки, Ватанимиз вакиллари орасида шу вазн бўйича фақат мен жангга чиққан эдим. Атрофимда турган дўстларимга бир-бир қараб, вазиятни тушунгандай бўлди. Исм-шариф

фим ва мамлакатимиз номи баралла янграганидан сўнг, умидим қайтадан жонланиб кетди, — дея ҳаяжонланиб сўзини давом эттирди у. — Ўнг қўл бўйича ҳам совриндорлар номини эълон қилиш жараёни бир умр ёдимдан чиқмайди. Мадҳиямиз майдон бўйлаб янграгани заҳо-

ти кулоқларим остида ҳам жараанглайди. Хар куни юртингда эшитган мадҳиянг бошқа-ю, ўзга юртда янграгани бошқа экан-да.

Дилором ўтган йилдан бошлаб йўнчи-тренер сифатида вилоят халқ таълими бошқармасига қарашли "Ёш спортчиларни тайёрлаш" марказида фаолият олиб бормоқда. Биринчи мураббийси Фарход ака, Баҳодир ака ва жаҳон чемпиони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спортчи Умиджон Аҳмедовдан ўрганган барча сир-асрорларни шогирдлари га ўргатмоқда. Ҳозирда унинг ўттизга яқин издошлари бўлиб, вилоят, республика ва халқаро миқёсда фахрли ўринларни эгаллаб келишмоқда. Жумладан, Парвина ва Насиба Шариповалар устозларининг меҳнатини бесамар кетказишмади.

16 ёшидан бошлаб шу спорт турига меҳр қўйган Дилором Раҳимова келгусида раҳматли дадаси Аббос акага ўшба ҳарбий-спортчи бўлишни истайди. Онаси Салима опа олтинчи фарзанди Дилором спорт йўлини танлаганидан сира афсусланмайди.

"Олга!" Бу шюорга қаҳрамонимиз Дилором Раҳимова ҳар доим амал қилади. Ягона орзуси — жаҳон чемпиони бўлиш!

Шахло АБДУСАИДОВА,
Сирдарё вилояти.

МЎЎТАБАР — ТАНЛОВ ГОЛИБИ

Бўстон заиф эшитувчи болалар махсус мактаб-интернати ўқувчиси Мўътабар Эржабоева республика миқёсида ўтказилган ижодий ишлар танлови совриндори бўлди.

Хушхабарнинг қаноти бор. Бу янгилик Жиззах вилоятининг Бўстон қишлоғига ўша куннинг ўзидаёқ етиб келди. Мўътабарнинг ота-онаси, устозлари, мактабдош дўстларининг қалблари қувончга тўлди. Юртимизнинг кўп минг йиллик тарихий қадамжолари, ажодларимиз қолдирган бетакрор осори-атиқалар, асрлар давомида дунёга машхур бўлган буюк ватандошларимизнинг жаҳон илм-фани ва маданияти тараққиётига қўшган улкан ҳиссаси, бугунги кундаги бунёдкорлик ишларининг кенг қўлами ва моҳиятини ёш авлодга тушунтириш, уларни ўлкамизнинг мўъжизакор ва диққатга сазовор жойлари билан таништириш, ёш қўнгилларда фахр-иштихор туйғуларини қарор топтириш мақсадида Халқ таълими вазирлиги ва "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши ҳамкорликда "Ўзбекистоннинг етти мўъжизаси" шюри остида ўтказилган ўқувчилар ижодий ишлари тан-

ловида тасвирий санъат йўналиши бўйича Мўътабар Эржабоевнинг мўйқаламидан сайқал топган асарлар энг юқори баҳога лойиқ кўрилди.

— Олти фарзандим бор, — дейди Мўътабарнинг отаси тадбиркор Нормурод Эржабоев. — Ҳар қайсиси бир олам. Отана учун ҳаммаси бирдек қадрли, албатта. Шундай бўлса-да, ҳали кичкиналигидаёқ Мўътабар ажралиб турарди, десам ишонаверинг. Ундаги воқеа-ҳодисалардан, табиат манзараларидан, гўзалликлардан ҳайратланиш туйғуларини илғаш қийин бўлмади. Уч-тўрт ёшларидан суратлар чиза бошлади. Онаси билан бирга қизимиздаги қизиқиш ва интилишларини имкон қадар қўллаб-қувватлашга ҳаракат қилдик. Мактабга боргач, ўқитувчи-устозлари кўмағида унинг ўзига хос қобилияти ёрқинроқ намоён бўлди. Чизган суратлари туман, вилоят миқёсидаги кўргазмаларда намойиш этилди. 2008 йили жисмоний имконияти чекланган ўқувчилар орасида ўтказилган "Мафтункор ранглар жилоси" республика кўрик-танловида фахрли учинчи ўринга муносиб кўрилди. Ўтган йилнинг охирида эса бу

хушхабарни эшитиб бошим осмонга етди.

Дарвоқе, Мўътабар ўқиётган мактаб-интернатда бугунги кунда 171 нафар болага 53 нафар малакали ўқитувчи, 30 нафар мураббий таълим-тарбия беришмоқда. Турли фанларни чуқур ўрганишга доир ва ўқувчиларни касбга йўналтирувчи 19 та тўғарақлар фаолият кўрсатаёпти. Ёш авлодинг пишиқ-пухта билим олиши, касбухона ўрганиши учун зарур барча шарт-шароитлар яратилган. Шинам ётоқхона, кенг ва ёруғ фан кабинетлари, ошхона, кутубхона, спорт зали ўқувчилар ихтиёрида.

— Аълочи ўқувчим, суюкли шогирдим Мўътабарга меҳрим бўлакча, — дейди тасвирий санъат муаллими, тўғарақ раҳбари Лола Хусанбоева. — Оддий оилда униб-ўсаётган қишлоқ қизидagi иқтидорни кўрганнимда, у чизган суратларга разм солганимда, тасвирдаги тиниқлик, ранглар уйғунлигини ҳис қилганимда, ҳар сафар муҳтарам Кўртбошимизнинг биз ҳеч кимдан кам эмасмиз, кам ҳам бўлмаймиз, деган ҳикматли сўзларини беихтиёр эслайман.

Эзгу орзулар, яхши ниятлар инсонни улуглайди, уни эртанги кун, порлоқ истиқбол сари етаклайди, дейишди. 9-синф ўқувчиси Мўътабар Эржабоевнинг ҳам қалбида орзулари бисёр, ниятлар олам-олам.

— Насиб этса, келажакда рассом бўлмоқчиман, — дейди голиба қиз ишонч билан. — Мўйқаламда юртим манзараларини, гўзалликлар оламини, қишлоқ-дошларни қиёфасини, мамлакатимизда бўлаётган бунёдкорлик ишларини, асрга татиғулик ўғаришларни акс эттирмоқчиман. Ўзимни шу юрт таянчи, миллат ғурурига айланаётганлар сафида кўрсам, дейман.

Донoгул ЖўРАЕВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

СУРАТДА: Мўътабар Эржабоева
устози билан.

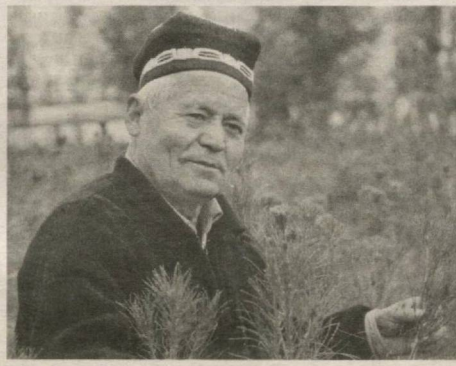
Қарши шаҳридаги машхур Арал маҳалласи ҳақида эшитганимиз? Қашқадарё бозорларини кишин-ёзин ям-яшил кўкатлар билан таъминлаб турувчи донги кетган шу гўшани минг марта эшитгандан бир марта кўрган афзал.

— Маҳалламизда 7 кўча, 384 хонадон, 548 оила бор, — дейди "Меҳнат шуҳрати" ордени соҳиббаси, Арал маҳалла фуқаролар йиғинининг диний-маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Хумор Турдиева. — Деярли ҳар бир хонадон ўз бизнесига эга. Қарияларимиз қариман, ёшларимиз ёшман демайди. Томорқасига нимадир экиб, оиласи тўқинлигини таъминлайди. Ортганини эса бозорга олиб чиқади. Келган фойдадан рўзгорининг бирор бир кемтиги ямалса, нимаси ёмон?

Арал маҳалласида истиқомат қилувчиларнинг кўпчилиги ана шундай фикрлайди, десак муболага бўлмайди. Қарияларнинг бир дақиқа тиниб ўтирганини учратмайси. Уларнинг бу ҳаракатлари эса ёшларга ўрнак бўлади. Қайси хонадонга кирманг, очик чеҳра билан сизни кутиб олишад.

Арал кўчасидаги «1» рақамли хонадон эшигини секин тақиллатдик. Бизни чамаси 74 ёшлардаги отахон қарши олди. Чанг қўллари ва эгнидаги кийимидан билдикки, бобо кандайдир юмуш билан банд. Ке-

линини чақириб, бизларни секин меҳмонхонага бошлашни имо қилди. Хижолат тортганча у кишидан ўз ишида давом этаверишини сўрадик. Томорқадаги яшиллик уй ичкарасига киришингизга йўл кўймасди-да.

ЎЗИМИЗНИНГ "СУСАМБИЛ"

Ашур бободан "Шу ёшингизда бундай юмуш билан машғул бўлиш сизга оғирлик қилмайдими?" деб сўраймиз.

— Нега оғирлик қиларкан?, — дея таажубланади ота. — Меҳнатларим самарасини кўриб, қайтанга, ёшараман. Набираларим ва ўғилларим ёнимга кирганига анча бўлди. Энди уларнинг меҳнатда тобланаётганидан завқланаман. Кўриб

турганингиз қарагай кўчатлари. Мана буниси бир йиллик, буниси уч йиллик, дарахт шаклига кириб қолганлари эса беш йиллик ниҳоллар. Насиб бўлса, эрта баҳорда уч йиллик ва беш йиллик кўчатларни бозорга олиб чиқаман. Топилсимиз ҳам ёмон бўлмайпти. Йиллига 7-8 миллион даромад қиламиз.

Айрим хонадонларда қанчадан қанча ерлар бўш ётганига ҳам гувоҳ бўламиз. Чамаси 8-9 сотих ердан

олинаётган фойдани эса қаҳрамонимизнинг ўзидан эшитдингиз. Бундан олти йил муқаддам отахон Сурхондарёдан қарагай уруғларини олиб келиб, ерга сепган эди. Орадан бироз вақт ўтиб, уруғлар униб чиқди. Тер тўкиб меҳнат қилиши ва зийраклик билан ниҳолларни парваришлаши натижада қарагай дарахтлари кўзни қувнатувчи тусга кирди. Отахон ниҳол-

Маҳалладан бошланар Ватан

ларининг буй чўзаётганидан суюнади. У ўстирган кўчатлар ўтган баҳорда похтагга олиб кетилганида ўзгача бир гурур хиссини ҳам туйган эди. "Кўчатларим бугун Тошкент кўчалари кўркига кўрк кўшиб турибди", дея мақтаниб кўяди бобо. Тўғри-да, мақтанса арзийди. "Нафақамни қачон оларканман" деб ўтирмади. Бир қорни бўлса, бир коса овқатга ҳам тўяди. Лекин Ашур бобонинг ҳикмати эмас бу. У бундай яшашни ўзига эп кўрмади. Элига, юртига нафи тегишини, фарзандларига, набираларига ўрнак бўлишни мақсад қилди. Даромадидан эса маҳалла аҳлига ёрдам беради, тўй қилади, уй куради. Набиралари югуриб олдига чиққанда бир сиким чақ-чүкми, ўзимизнинг қора майизданми улашишни қанда

риш бўйича ҳам илғор. Кузда плёнқа остига сепилган петрушка, шавил, кашнич, шивит, укроп ва салат барги уруғлари униб чиқиб, қишда таомларимизга баҳорий таъм, дастурхонларимизга эса кўтаринкилик бериб туради.

— Қишда кўкатларни бозорга сотгани олиб чиқамиз, — дейди Маърифат момо. — Пулига рўзгорга озиқ-овқат олиб қайтади. Ярағунимча меҳнат билан шугулланиб тураман. Келишим бичиш-тиқиш, пиширқудир билан банд бўлади. Оиламизда ҳамманинг ўз юмуши бор.

Ҳаракатда — баракат, деб шунга айтсалар керак-да. Меҳнат қилганининг усти бут, қорни тўк. Бунга Арал маҳалласида истиқомат қилувчилар мисолида кўриш мумкин.

Маҳаллани айлиниб, оёқларимда бироқ тилиқиб ҳам сездим. Лекин руҳим тетик эди. Беихтиёр болагимизда эшитганим "Сусамбил" эртагини эсладим. Менимча, Ватаннинг бир парчаси бўлишиб Арал маҳалласининг "Сусамбил" дан ҳеч ҳам кам жойи йўқ. Эртакдагидек ўтнинг мўллиги ҳам, яшашнинг гашти, сурури ҳам шу ерда.

Моҳигул ҚОСИМОВА,
журналист.
Қашқадарё вилояти.

СЕЛГА БЕРМА, ЭЛГА БЕР!

Жумабозор — Бекобод туманининг чекка қишлоқларидан бири. Бу ҚФЙда 18 мингга яқин аҳоли истиқомат қилаётган бўлса, кўпчилиги асосан деҳқончилик билан шугулланади. Қўшиқ, Ҳамза, Ўзбекбод, Акбарали Мирзаев, Оқтепа маҳаллаларининг қайси бир хонадонига кирманг, кишининг аёзли кунларида ҳам катта-кичик иссиқхоналарда ям-яшил манзарга кўзингиз ташлади. Қишлоқ аҳлининг дастурхонидан сут-қатик, олма-анор узилмайди. Томорқаларда йилнинг тўрт фаслида ҳам иш қизгин, одамлар ердан унумли фойдаланиш йўлини билади-да!

Ўзини Акбарали Мирзаев номидаги маҳалла раиси дея таништираган Қурбонали ака Тошпўлатов қизик гапни айтиб қолди:

— Мақтанишмас-у, бизнинг аҳолимиз туман аҳлини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб туради. Деҳқончилик сирлари ота-мерос бўлиб, авлоддан-авлодга ўтиб келади. Бир ҳовлида 6 сотих ер бўлса, йиллик даромад 6-7 миллиондан ошиб кетади. Фақат бозорни ўрганиш ва ишнинг кўзини билиш лозим. Олтимиш тўрт йилдан бери шу маҳаллада яшайман. Авваллари тор кўчалар, пастанга уйлар бўларди. Энди эса одамлар баланд, шинамгина иморатлар қуришяпти, кўчалар асфальтланган. Ўтган йили янги тушган хонадонларнинг 3 километрик йўлига асфальт ётқизилган бўлса, бу йил 18 та замонавий уй лойиҳаси тайёрланиб, қурилиш ишлари бошланган арасида. Аҳолимиз орасида уста-хунармандлари кўпгина чеварлар ҳам кўп. Мустақиллигимизнинг йигирма йиллиги арасида уч нафар маҳалладошимиз эсдаллик нишони билан тақдирланди.

Мазкур йиғинга қарашли Ўзбековул маҳалласида ҳам ана шундай — яшаш ва ишлаш илмини пухта эгаллаган инсонлар кўп экан. Айнисса, Адхамжон Абдурашулов оиласини кўпчиликка ибрат қилиб кўрсатса арзийди. Адхамжон ва Наргизахонларнинг турмуш қурганига саккиз йил бўлди. Катта ҳовлининг қенжа келинига айланган Наргиза қайнона-қайнотаси хизматини қилиш билан бирга, томорқага қарашни ҳам зиммасига олди. Йиллар бу оилага кетма-кет фарзандлар ҳада этди. Қайнона-келин ҳаммасига улгурди. Тўрт йил аввал иссиқхона қуриб, бозор пештахталарига помидорю бодринг етказиб бера бошладилар. Саноат усулида 700 та товۇқ боқшини ҳам йўлга қўйишди. Тонг-

ни тунга, тунни тонга улаган келин кам бўлмади. Турмуш ўртоғи Адхамжон давлат ишида ишлашига қарамай, бўш вақтларида ёрдами аямади. Ўтган йили баҳорда иссиқхонага 108 туп лимон кўчатини ўтказилганди. Ниҳоллар нишона кўрсатиб, оилага яна бир қувонч олиб келди. Бу йил 6 мингта товۇққа мослаштирилган "Фарангиз — Кумушбоби" фермер хўжалиги ишга туширилиб, яна бир маҳсулот эл дастурхонига тортиқ этилди.

Адхамжон ва Наргиза тадбиркорлик билан андармон бўлиб, савоб ишларни ҳам унутиб қўйгани йўқ. Улар кам таъминланган оилаларга ёрдам қўлини чўзгани отланишганида фарзандларини ҳам етаклаб олишад. Тўғри-да, болалар эзгу ишларни кўриб улгайсин, ҳар томонлама тўқис инсон бўлиб вояга етсин.

— Оиламиз мустақамлигини таъминлашда тадбиркорлик фаолиятининг ўрни катта, — дейди Наргиза Абдурашулова. — Турмуш ўртоғимнинг акалари, опалари ҳам ишбилармонлик билан шугулланишад. Шундан бўлса керак, оилаларимизда кут-барака бисёр, ўзаро аҳил-иноқлик, тўқинчилик барқарор.

Шу чоғ эшик таққиллаб икки аёл кириб келди. Эртага қиз узатишар экан. Тўй маросими учун тухум керак бўлибди. Наргизахон савдолашилганидан ташқари яна ўн дона тухум берди. Миждозлар кетишган, "Ўзи, бозор нархидан амча арзон сотдингиз, тагин кўшганингиз нимаси?" десам, "Харидорлар бирор эзгу ниятда остонамизни хатласа, доим шундай қиламан. Опа, менинг ҳам икки қизим бор. Улар ҳам гўшанга келин бўлсин, яхши куввлар насиб этсин, дейман-да..."

Очиги, бу оила қилаётган ишлар, эришяётган ютуқларни кўриб, ҳар бир кўнгилда "Биз ҳам иссиқхона курсакмикан ё товۇқхона очсакмикан?" деган фикр пайдо бўлиши табиий. Тўғри, бир қарашда ҳаммаси ҳамирдан қил суғургандек туюлади. Аммо кимлардир ўз рўзгорини тузукроқ эпломлаётган бир пайтда ўнлаб оилалар мустақамлигига озгина бўлса-да ҳисса қўшиш осон эмас. Халқ мақолида айтилганидек, "Иш қилини елга берма, ерга бер, Жамгармини селга берма, элга бер!"

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.
Тошкент вилояти.

Таълим

ХОРИЖДА ЎҚИМОҚЧИМИСИЗ?

Республикамиз таълим тизимида амалга оширилаётган изчил ислохотлар инсонларнинг ижтимоий ҳаётда ўз ифодасини топмоқда. Хусусан, "Таълим тўғрисида"ги қонуннинг 33-моддасида чет давлатларнинг ўқув юртлари билан бевосита алоқа ўрнатиш, академик лицей босқичидаёқ халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш мақсадга мувофиқлиги алоҳида қайд этилган. Чунки, сир эмас, хориждаги нуфузли илим даргоҳларига ўқишга кириш учун эълон қилинган танловлар ва турли грантларни ютиб олиш асосан олий таълим муассасалари талабаларига насиб қилмоқда.

Чет элда таҳсил олишни хоҳловчи ёшлар, аввало, мамлакатимиздаги академик лицейлар қосида ташкил этилган махсус курсларда ўқитилиши хусусида анча йиллар аввал шахсан Юртбошимиз тақлиф билдирган эди. Бу бугунги кунда ҳам энг долзарб масалалардан бири сифатида аҳамиятлидир. Айнан бу борада Китоб академик лицейида "Таълимда халқаро ҳамкорлик" лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Лойиҳанинг асосий мақсади ўқувчиларга математика, информатика, инглиз ва рус тилларини мукамал ўргатиш, шунингдек, математика фанидан топшириқларни рус ва инглиз тилларида бажариш малакаси; компьютерда эркин ишлаш, интернетдан фойдаланган ҳолда зарур маълумотларни ола билиш кўникмаларини шакллантиришдан иборатдир. Лицейимизда мазкур талаблардан келиб чиқиб, ўтган йилнинг сентябрь ойидан Ломоносов номидаги Москва давлат университети билан халқаро ҳамкорлик ўрнатилди. Ушбу олий таълим даргоҳининг кичик механика-математика факультети сиртки бўлими 1-босқичига лицейнинг аниқ фанлар (иктисод) йўналишидаги таҳсил олаётган 15 нафар ўқувчиси қабул қилинди. Университет ўқитувчилари томонидан назорат ишлари тайёрланиб, баҳолаш учун тақдим этилмоқда.

Ўқув режалари асосида дарс машғулотларидан сўнг қўшимча машғулотлар олиб борилади. Дарслар дастлабки босқичда рус тилида, кейин эса рус ва инглиз тилларида олиб борилиши режалаштирилган. Топшириқларни "4" ва "5" баҳо билан бажарганларга ушбу университетда ўқигани тўғрисида сертификат берилади. Кейинги босқичларда эса хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларига ўқишга йўлланма берувчи танловлар, турли грантлар олиш учун имкониятлар туғилади.

А. ЛАТИПОВ,
Китоб туманидаги 3-сонли академик лицейнинг
аниқ фанлар кафедраси мудири.

— Халқимиз азал-азалдан фарзанд тарбиясида кексалар ўғитига, ҳаётий тажрибасига таяниб қелишган. Сиз ҳам илк ҳаёт сабоқларини бобонгиз ва бувингиздан олган экансиз.

— Тақдир менга ота-онам билан яшашни насиб этмаган. Улар ажрашишганида мен уч ёшда эдим. Ҳар иккиси бошқа оила қуриб кетгач, Бердикул бобом Зулфия бувим (дадамнинг ота-онаси) қарамоғида қолдим. Ҳовлимиз жуда кичкина бўлиб, бир-икки сотихча чиқарди. Уйларнинг томи паст, кўшниларники билан бирлашиб кетганди. Амаки, аммаларим девор-дармиён яшагани учун уларни кига туйнук орқали ўтиб, болалари билан ўйнардим. Қишда айвонда танча қуриб, совқотиб қолмаслик учун тонггача ўтин ёқиб чиқардик. Бошимиз, белимиз очиқ бўларди. Қор ёғса, юзимизга ҳам тушарди. Паркентга баҳор келса, энг биринчи суюнадиган мен эдим. Чунки эрта баҳор далаҳовлига кўчиб ўтардик. Тирикчилигимиз ўша боғдан, узулларни чопиш, кесиш, хомтоқ қилиш бобонинг зиммасида эди. Мен ҳам уларнинг ортидан қолмай, ишларга қарашардим. Бобом кўлимга яраша кичкина сопли кетмонча ясаб берганди. Куёш далани қиздиргач, сояга чиқиб, дам олардик. Бердикул бобом камсуқум, камтар, мехнатқаш одам эдилар. Ўзининг хат-саводи бўлмагани учун фарзандларини мактабларда ўқитиб, билимли қилган. Ёлғиз қолганимизда менга эртақлар, машхур инсонлар ҳаёти ҳақида эшитган ҳикояларини айтиб берарди. "Билагида кучи бор одам дастурхонга ризқ-рўз яратади. Билимли одам эса бутун дунёга зиё таратади", дерди. Амаким дадамга ўхшаб илмли бўлишимни истарди. Зулфия бувим қариб қолгани учун уй юмушларига кучи етмасди. Шу боис кўп ишларни мен бажарардим. Тўртинчи синфда ўқиётганимизда ўқитувчимиз шўхлик қилган болалар билан мени ҳам директор хонасига олиб кириб, саволга тутди. "Уйда нима иш қиласан?" деб сўрашди. "Уй супраман, сув ташийман, сигир соғаман", дедим. Жавобимни эшитиб, болалар роса қулишди. "Ахир, бувим билан бобом қари бўлса, уларга ким қарашади?" дедим кулгига жавобан. Бердикул бобом "Ҳеч қачон қилган ишингдан бировлар олдида уялма. Ҳар доим бошингни бандан кўтариб юр. Сўзлаганинга гапларинг кескир бўлсин. Йигитнинг кимлиги сўзида билинади", дерди.

Бердикул бобом билан Зулфия бувим нон-туз, кийим-бош билан бирга, яхши тарбия ҳам берган. Бу ҳақда дадам "Бувилар билан ўсган бола тарбияли бўлар экан", деб кўп гапларарди.

— Хурсанали ота, бир болага етти маҳалла ота-она, деган мақол ҳаётингизда кўп бора синалган. Сиз бобонгиз, отангиз ва амакингиз қўлида яшаб, уларнинг тарбиясини олгансиз. Бу уч отанинг қайси фазилатларини ўзлаштиргансиз?

— Зулфия бувим оламдан ўтгач, отам ва ўғай онаминг ҳовлисига кўчдим. У пайтлари бошланғич маълумотга эга бўлганларни ҳам кўзга суришарди. Отам еттинчи синф таъ-

лимини олгани учун ўша даврнинг илмли кишилари қаторида хурмат қозонган. Кўп ўтмай, отам билан онам маълумотларини ошириш учун Тошкентга кўчиб кетишди. Мен эса Қамбарали амакиминг оиласида қолдим. У кишини қишлоқдошлар "мулла ака" деб қаҳиришарди. Расм шундай эди: техникум ёки институтни битирганларга "мулла ака", "мулла она" деб мурожаат этишарди. Амаким Тошкентдаги билим юртини тугатиб, мактабда ўқитувчилик қиларди. Кейинрок

бида оксил, ёғ, витаминлар, аминокислоталар кўп. Ўстириш усуллари осон бўлгани учун аввалига чорвачиларда биостимулятор сифатида қўллаш усулини йўлга қўйдик. Дастлаб Тошкент вилоятидаги бўрдоқчилик фермасида хлорелла суспензияси қорамол ва қўйларнинг емига қўшиб берилди. Қутилган натижа олинди: моллар касалликдан даволанди, вазни ҳам 20–25% га ортди.

Аспирантурани муваффақиятли тамомлаганимдан сўнг Ук-

фойдаланиш мумкин?

— Сув ўтлари билан ўтказилган тажрибамизни ривожлантириб, иссиқхоналарда помидор, бодринг, сабзавотлар етиштиришда қўллаб кўрдик. "Митти хазина" витаминлар комплекси билан турли кўرғазмаларда қатнашдик. У кичик идишчаларда сутта ўхшаш суюқ ҳолатда бўлади. "Ботаника" ишлаб чиқариш маркасида "Митти хазина"нинг турли коллекциялари мавжуд. Масалан, 1 туп помидорга 1 суткада 300 миллилитр қуйилса, гектарига ярим тонна суюқлик ишлаши мумкин. Нархи ҳам унчалик қиммат эмас. Тажрибаларимиз натижасига кўра, ҳосилдорлик 20–25%гача ошгани аниқланган. Таркибида 15 дан ортиқ микроэлемент мавжудлиги боис тупроқ унумдорлигини оширади. Экологик тоза, чириндига бой, бактерияларни ўлдириш хусусиятига эга. Тўйимлилиги жиҳатидан гўшдан қолишмайди, буғдойдан устун туради. Японияда хлорелладан музқаймоқ, конфет, печенье ва бошқа қандолат маҳсулотлари тайёрланади. Чехияда икра, пишлоқ ва колбаса ишлаб чиқаришда фойдаланилади.

— Бир неча неварачеваларнинг бобосисиз. Сизнингча, фарзанд тарбиясида энг муҳими нима?

— Менинг болалигим 1940–1950-йилларга тўғри келган. Саккиз-ўн ёшларимда концерт, ахборот, телефон, патефон нима эканини билмасдим. Радио-телевизор йўқ эди. Одамлар газета-журнал ўқимасди. Ҳозирги замон болаларининг яшаш шароити аъло даражада. Ўқиш-изланиш учун барча имконият яратилган. Аммо уларда меҳнат тарбияси етарли эмас. Айрим хонадонларга борсак, икки-уч фарзанди бўлишига қарамай, томорқаси қаровсиз, қақраб ётганини кўраимиз. Синган ойна ўрнига янгисини солиш учун ўғиллари бўла туриб, уста излаб юрган аёллар ҳақида эшитсам, ачиниб кетаман... Келиннингиз билан уч ўғил, бир қизни тарбиялаб, вояга етказдик. Оллоҳга шукр, невараларни тарбиялаш ҳам насиб этди. Келинларим, ўғилларим эртаю кеч иш билан банд. Шу боис невараларимни назорат қилиш менинг зиммамда. Дарсдан бўш вақтларида ёнимга олиб, ҳовлимиздаги томорқада ишлаймиз. Баҳор келиши билан помидор, бодринг, кўкят экишни бошлаб юборамиз. Экинларни ўстиришда, албатта, "Митти хазина"дан фойдаланамиз...

Хурсанали ота билан суҳбатлашар эканмиз, у кишининг хотираси гоёя мустаҳкам экани ва ҳар қандай воқеа ёки санини адашмай айтиб бераётганидан ҳайратландим. Отаҳон гурунгимиз орасида "Бу кунларнинг қадрига етинглари!" дея кўп бора таъкидлаб қўйдим. Юртимизда содир бўлаётган тарихий бунёдкорликлар, илмуфан, маънавият ва маърифат соҳасида амалга оширилаётган улкан ўзгаришлар хусусида ҳам тўқинланиб сўзлади. Мустаҳкам оила йиллида барча хонадонларга тинч-тотувлик, ахиллик, ёшларимизга куч-қувват, баркамоллик, кексаларга эса бардамлик, узоқ умр тилади.

Нигора РАҲМОНОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.

ЖАДАЛ – тилимизда асосан "шошилиш", "тезлашиш" мазмунини англатадиган "жадал" сўзи аслида "тортишиш", "баҳо", "мунозара", "бураш", "эшиш" маъноларини билдирган.

Жадал айлабон додхоҳи била, Келиб ул икки уч гувоҳи била.
Алишер Навоийнинг "Садди Исқандарий" достонидан

ГАСТРОЛЬ – тилимизда санъат аҳлининг бошқа шахар ёки худуддаги концерти ва дастурлари "гастроль" сўзи билан ифодаланади. Ҳўш, уянинг туб илдизи қандай маънони англатади? Бу сўз немис тилидан кириб келган бўлиб, "gast" — меҳмон, "rolle" — роль мазмунини ифодалайди, яъни "меҳмон роллида" деган маънони англатади.

Мухлислар туманимизга гастролга келган артистларни қизгин кутиб олишди.

Газетадан

ДАЛЛОЛ – савдо-тиқда харидор билан сотувчи ўртасида воситачилик қилувчи, молга нарх қўйиб, уларни қелиштирувчи киши маъносини ифодалайди "Даллол" сўзи дастлаб "жарчи" деган англатган, сўнг "воситачи" маъносини билдира бошлаган.

Тилнинг узун даллолга керак.

Мақол

ДАҲА — қадимда "қишлоқ" маъносини билдирган. Шунингдек бу сўзнинг "ўнталик", "ўн йиллик", "ўн кун" деган маънолари ҳам бор. Ипак куртининг уйқуга кириш палласи ҳам "даҳа" сўзи билан ифодаланади.

Дарров уч кишини Себзор, Кўкча ва Бешёғоч даҳаларига хабар учун жўнатишди.

Абдулла Қодирий

Пилла курти катта даҳага кирганда одамни шошириб қўяди.

Газетадан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

УЧ ОТАДАН САБОҚ ОЛГАНМАН

— дейди биология фанлари доктори, профессор Хурсанали БЕРДИҚУЛОВ

мактаб директори, қишлоқ фуқаролар йиғини раиси бўлди. Амаким ўқишларимга алоҳида эътибор берарди. Уч отадан сабоқ олганим учун тақдиримдан миннатдорман. Бердикул бобомдан сабр-тоқатли бўлишни, отамдан ҳар бир ишга масъулият билан ёндашишни, тинмай интилишни, амакимдан атрофдаги одамларга, қариндош-уруғларга меҳр-оқибат кўрсатишни ўргандим. Зулфия бувим муомала одоби, озодалликка ўргатган. Бувим зехнли аёл эди. Барча фарзандлари жамиятга фойдаси тегадиган инсон бўлиб етишган.

— Албатта, ҳар бир муваффақият ортида тинимсиз меҳнат, изланиш ётади.

Баъзида бунга эришиш учун собитлик билан ҳаракат қилишга тўғри келади...
— Тошкент давлат педагогика институтининг кимё-биология факультетини тугатгач, Ботаника институтига кичик илмий ходим бўлиб ишга кирдим. Мустақил равишда рус, инглиз тилларини ўргандим. 1963 йили Ўзбекистон Фанлар академияси Ботаника институтининг аспирантурасига ўқишга кириб, илмий изланишлар олиб бора бошладим. Ўша пайтлари академик Ахрор Музаффаров бошчилигида сув ўтларини ўстириш, кўпайтириш ва халқ ҳўжалигида қўллаш бўйича катта ишлар бошланганди. Дунё бўйича сув ўтларининг 40 мингдан ортиқ тури бўлса, юртимизда 3 мингга яқин хили аниқланган. Мен хлорелла сув ўтини ўстириш ва унинг фотосинтез жараёни тадқиқи билан шуғулландим. Бу ўтнинг тарки-

раининг Харьков вилоятига амалиёт ўтказишга тақлиф этишди. Червонида хлорелла ўстириб, чўққаларинг озўқасига қўшиш усулларини кўрсатиб бердим. Кўп ўтмай, бу тажриба бошқа мамлакатларга ҳам тарқалиб, бизнинг номимизга сўрономалар кела бошлади. 1974 йили Тошкентда ўтказилган конференцияда қатнашган Болгария, Польша, Чехословакия, Руминия, Венгрия, Россия мутахассислари ўзбек олимларининг ушбу соҳада қўлга киритган ютуқларига катта баҳо беришди. Кейинчалик тажрибани ривожлантириб, паррандачилик, балиқчилик, ипакчилик ва деҳқончиликда ҳам қўллашга эришдик.

Докторлик ҳимоясига киришишимда мен учун чинакам оғир дамлар бошланди. Бир томондан онам, иккинчи ёқдан отам ётиб қолди. Оила ташвиши, фарзандларни ўқитиш муаммоси... барчасига улғуриш учун Тошкент ва Паркент орасида гир-гир қатнардим. 1989 йили оиламиз бошига тўрт ўлим — аммам, онам, отам, амакимининг ўлими мусибати тушди. Ана шундай йўқотишларга қарамай, сабр-тоқат билан ҳаракат қилиб, ҳамма нарсага вақт топдим. Оллоҳнинг ўзи оғир синовдан ўттишимга кўмак берди. 1991 йили мустақиллик билан ҳамқадам докторлик диссертациясини ҳимоя қилдим.

— Кейинги пайтларда тадбиркорликка, томорқалардан фойдаланишга алоҳида эътибор берилаяпти. Бу соҳани ривожлантиришда сув ўтларидан қандай

Фарзандларимиз — бизнинг келажимиз, эртанги кунимиз ворислари. Биз уларни саодатли, тинч-тотув ва сихат-саломат бўлиш бахтидан махрум қилиш ҳуқуқига эга эмасмиз. Энг асосийси, ҳар биримиз ота ва она сифатида ўз зиммиздаги бурч ва мажбуриятларни оғишмай адо этишга мажбуримиз. Бир сўз билан айтганда, ўсиб келатган ёш авлод жамиятимизнинг "олтин хазина"си ҳисобланади ва, табиийки, нафақат давлатимиз, балки сизу биз ҳам уларнинг тақдири учун бевосита жавобгаримиз.

ичиш қатъий тақиқлаб қўйилган. Россияда Пётр I замонида ичган кишини таёқ билан калтаклаб, ўрага ташлашар, бўйнига эса оғирлиги 17 қадоқ (6 кг 800 гр) келадиган, "Ичкиликбозлиги учун" деб ёзилган чўян медаль осиб қўйилган.
Тарихий манбаларда одамлар алко-голнинг таъсирини қадим замонлардан бери биладилар дея тахмин қилинади. У даврларда ташналикни қондириш учун турли меваларнинг бижиган шарбатлари, асал ичилган. Сопол идиш пайдо бўлганидан сўнггина, тахминан миллоддан 8 минг йил олдин асал, тур-

Соғлигимиз — бойлигимиз

юлади. Бу эйфория деб аталадиган ҳолатдир. Кайфи чоғ одамнинг танижони яйрагандек, соғлиги яхшилангандек ва тетиклашгандек бўлиб туюлади. Айни вақтда атрофидиган нарсаларга танқидий кўз билан қараш, фикр юритиш қобилияти озми-кўпми даражада ёмонлашади. Ниҳоят у ўзини беғам ва бошқаларга меҳрибондай тутса-да, лекин бирданга жаҳли чиқиб кетади, серзарда, газабнок кимсага айланади. Энг даҳшатлиси, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган хатти-ҳаракатлари намоён бўла бошлайди. Маст кишининг хулқ-атвори жуда тез ўзгаради ёки дилидаги тилига чиқади. Айниқса, ўзини тутмайдиганлар янада кўпол, баджаҳл, бўлар-бўлмаста тирноқ остидан кир кидирадиган, шилқим, ҳатто тажовузкор бўлиб қолади.

Таассуф

МЕН НЕ ДЕЙМАН?

"Алло! Ассалому алайкум, Бахтиёр ака борми?" деган бир хил йўсиндаги гапларни эшитавериб жиғибийрон бўлдим. Тўтига ўшаб "Йўқ, адашдингиз! Бу бошқа рақам!" деявериш ҳам жонимга тегди. Бора-бора нотаниш рақамларни кўтармайдиган бўлиб қолдим. Бир кун электрон хабарни ўқиб ёқамни ушладим. "Телефонингиз кўтар! Биламан, сен Бахтиёрсан! Нега ундай қиласан! Қарзингни қачон қайтарасан?" деган жумлалардан ҳайратланганча беихтиёр ўша рақамга сим қоқдим. Овози дағал бир киши гўшакни кўтарди. Гапир-гапирмас уришиб кетди.

— Тез Бахтиёрни чақир! Бу нима машаа?! Мени қалака қилиясизларми? Бахтиёрга телефонини бер! Шунча алдаганларинг етар!..

Олди-орқаси йўқ бу гаплардан ҳангуман бўлиб, нима дейишимни билмай қолдим. Алламаҳалда менга ҳам жон кирди.

— Ака, кечирасиз! Бу Бахтиёрнинг рақами эмас. Сиз янгилиш терясиз, — дедим овозим бўйилганча... ва телефонни жаҳл билан ўчирдим. Хўрлигим келиб, кўз ёш ҳам тўкиб олдим. Емаган сомсамга пул тўлаётганим алам қиларди. Шундан сўнг ҳам анча кўнғироқ бўлди. Аммо жизиллаб қолган юрагим жавоб қайтаришга дош беролмади. Эртаси кун яна шу аҳвол такрорланди. "Бахтиёр ака борми?" дея сўроқлаган ёшроқ қиздан қайси рақамни тараётганини сўрадим. У умуман нотаниш номерни айтди. "Менинг телефоним бошқа-ку!" десам, "Демак, рақамингизни ўзиникига улаб қўйган", деди. Бу гапдан кейин дарҳол уяли алоқа компаниясига бориб, ҳаммасини тушунтирдим. Вазиятни тўғри англаган операторлар муаммомни ҳал қилиб беришди. Кейин ўша Бахтиёрга сим қоқдим. Алламаҳалда бориб, гўшак кўтарилди. Лекин у мени эшитиб ҳам ўтирмади, заҳаранда кулди-да, "Мен сизни танимайман", дея гапни қисқа қилди...

Ҳозир телефон рақамини бошқаникига улаб қўйиш урфга кирмоқда. Бундай ҳолатда сенга сим қоққан киши ўша уланган номерга тушади. Аслида, "переедресация" (кенг омма шундай атайди) хизмати яхшилик йўлида ўйлаб топилган. Бироқ баъзи "ақлли"лар ундан мана шундай номақбул мақсадда фойдаланади. Ҳа, фан-техника ютуқлари доим ҳам эзгуликка хизмат қилавермайди. Аксинча, инсоний туйғуларга путур етказиб қўйиши-да ҳеч гапмас. Ҳаммаси ўзимизга, имкониятлардан қандай фойдаланишимизга боғлиқ.

Кумар БЕГНИЯЗОВА, ЎзДЖТУ халқроқ журналистика факультети талабаси.

ҚАДАҲ КЎТАРИБ, ЖАРГА ҚУЛАМАНГ!

Бугун биз айрим кузатувларга асосланган ҳолда, оилаларда рўй бераётган нохуш ҳолатларни келтириб чиқараётган омиллардан бири ичкиликбозлик ва унинг аянчли оқибатлари, жумладан, ёшлар тарбиясига кўрсатаётган салбий таъсирлари хусусида сўз юритмоқчимиз. Бугунги кунда дунёнинг ривожланган барча мамлакатларида бу борада жиддий чора-тадбирлар кўрилатгани ичкиликбозлик ҳам гиёҳвандлик сингари гоят хатарли эканини кўрсатмоқда.

Тўғри, ҳозирги замон тиббиёти кўплаб хасталикларнинг олдини олиш ва уларга даво топишда ёрдам беришга қодир. Лекин, минг афсуски, одамлар кўра-била туриб нафақат ўзларига, балки эртанги зурриётлари саломатлигига ҳам солаётган хавфни тажрибали шифокор мутахассислар ҳам тўхтатиб қолишга ожизлик қилишмоқда. Ҳўш, спиртли ичимликлар инсоннинг жисмоний ва психик ҳолатига, саломатлигига қандай путур етказади?

Мутахассисларнинг изоҳлашича, 20% меъдада, 80% ингичка ичакнинг юқори бўлимида сўрилади. Унинг сўрилиш тезлиги кўп жиҳатдан меъда ва ичакнинг тўлалигига боғлиқ бўлиб, оч қоринга спиртли ичимлик истеъмол қилинса, қонга тез сингади. Яширмайлик, қадимда ҳам, ҳозир ҳам ичкиликбозлик инсониятни не-не кулфат ва офатларга гирифтोर қилган.

Ушбу тарихий маълумотларга эътибор беринг: ичкиликбозликка қарши дастлабки қонунлар миллоддан бир неча асрлар илгари Хаммурапи деган подшо томонидан эълон қилинган экан. Биламизки, қадимги Хитойда ичганларга ўлим жазоси белгиланган. Ҳиндистонда эса майхўр одамнинг оғзига қайнаб турган вино қўйилган. Спарта давлатида эса 30 ёшгача спиртли ичимлик

ли мевалар, жумладан, узум шарбатидан кўп миқдорда кучсиз алко-голли ичимликлар тайёрлаш имконияти туғилган. Кўхна Юнонистон ва Мисрда пальма, нон ачитқиси ва асалдан «брага» олинган. Римликларнинг узумдан тайёрлаган ичимлиги 10–20 градусдан ошмаган. Аждодларимиз бу балон о ф а т н и " к а ш ф " э т и б қўйганидан сўнг унинг бир кун келиб ўз авлодлари бошига нақада қатта фожиалар келтиришини ўйлаганмикан?

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг 1988 йилги маълумотига қараганда, сайёраимизда ҳар йили 1,5 млн киши ичкиликбозлик қурбони бўлган бўлса, бу рақам ҳозирги кунда бир неча баробар ошгани шубҳасиз.

Тиббиётчилар таҳлилига суянадиган бўлсак, ҳатто 15–30 грамм миқдордаги ичимлик ҳам одамнинг сезги, ҳаракат ва психик функцияларини бузиши мумкин. Дастлаб кайфият кўтарилади, кўзига ҳамма нарса гўё гўзал бўлиб ту-

Яна бир аянчли статистик маълумотга эътибор қаратайлик: ажралиш, оилавий кўйди-чиқиларнинг 80% эр ёки хотиннинг ичкиликка ружу қўйгани боис юз бермоқда, ҳар 5 та жинойтнинг биттаси мастликда содир этилаётди. Шунингдек, ичиб автомобиль бошқариш оқибатида кўпол равишда қоида бузиш каби салбий ҳолатларнинг кўпайиб бораёпти.

Ҳақли савол туғилади: нега биз ён-атрофимизда ичкилик ортидан содир бўлаётган кўнғилсиз воқеалардан ўзимизга керакли хулосалар чиқармаймиз. Яқинда "АиФ" газетасида тиббиёт фанлари доктори, нарколог Олег Артоховнинг қуйидаги сўзларини ўқиб қолдим: "Алкоголь миядаги нейрон фаолиятини издан чиқаради, бунинг оқибатида киши характери ва психикаси да кескин ўзгаришлар рўй беради.

Альдегид — этанолнинг оксидланиши натижасида биринчи навбатда жигар, асаб тизими, ошқозон ости беши ва юрак ишдан чиқади. Шунинг учун ҳам ичкиликбозлар ўртасида узок умр кўрувчилар кам..." Бунга ортқича изоҳ шарт эмас.

Гулнора ҲАМРОЕВА, Жиззах вилояти Жиззах тумани прокурори ёрдамчиси.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази
Куйидаги ўқув курсларига тақлиф этилади:
Тикувчиллик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Авёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).
Тиббий массаж — 2 ой. Нуқтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.
Авёллар сартарошлиги — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар текиш — 1 ой, Элита парда ва чойшаблар текиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Каштачилик — 3 ой (машинкада вишивка).
Тўқунилик — 2-3 ой.
Инглиз тили — 3 ой.
Рус тили — 3 ой.
Бисер, яъни мунчоқ текиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабақлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.
Барчаси амалиёти билан
Ётоқхона мавжуд.
Ўқиниш тугатганларга ДИПЛОМ берилади.
Манзил: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусобод дехқон бозори орқасида.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
Филиал манзили: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси, 4-уй 40-хона. Мўлжал: Куйлик кишим бозори рўпарасида.
Тел: (8371) 295-97-82, +99897 785-90-30 (кундузи).

«ZENN-SHANS»
нодавлат таълим муассасаси
Абитуриентларни олий ўқув юрталарига ўқишга кириш учун куйидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабиёти, математика, физика, тарих, инглиз, рус ва немис тили.
Машгулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсчилар муаллифлари олиб боради.
Мирза дарсларнинг юқори даражаси сифатига нафолат беради. Назарий ва амалий машгулотлар махсус чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»лар, имтиҳон вариантлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтаига 3 марта 2 соатдан дарс жавабига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.
Машгулотлар сентябрь ойидан 1 августгача — 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Охириги беш йилликда абитуриентларимиз 85-90% ўқишга қабул қилиниди.
Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус, инглиз ва немис тилини ўрганиш курслари ҳам бор.
МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, 2-мавзе, 14-а уй (9 каватли бинонинг 1-қавати).
Мўлжал: Юнусобод, «Универсам» бекети, Юнусобод дехқон бозори қаршисида, «Ўктамбанк» ёнида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-35-56, 221-86-09.

КОСМЕТОЛОГ
• Юз териларидаги доғларни тозалаш, ажин-сепкилларга қарши фойдали кремлар тайёрлаш;
• кўз, қош ва лабларни татуаж қилиш;
• зирак тақиш учун қулоқ ва бурунни тешиш.
Манзил: Тошкент шаҳар Олмазор тумани, Ниёзова кўчаси 6-уй, 43-хонадон.
Беруний бекатидаги «Ўзстандарт» биноси орқасида.
Тел: (8371) 228-98-27, +99890 943-34-49
Қуттибой Агабекович Абдурахмановга 1994 йил Тошкент вилоят давлат педагогика институти томонидан берилган 027736 рақамли диплом йўқолгани сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

(Давоми. Боши ўтган сонда.)

Мен шоша-пиша йигитларга юзландим:

— Илтимос, уни узманглр! Улар менга ўгирилишиди. Кўзларида, "Эси жойидами бунинг?!", дегандек таъна бор эди.

— Мухриддин, меҳмонларга шунақа муомала қиласанми? — деди Музаффар ака таънали оҳангда. — Бор-йўғи тўрттагина лола экан-у. Қўявер, олавер, олиб беринг. Аслида, уларни бойчакни кўрсатаман, деб олиб келувдим. Қара, лолалар ҳам бор экан.

Шу маҳал пастдан уч-тўртта қиз чувиллашиб, юқорига чиқиб келишди. Йигитлар шадх билан қояга тирмашишди. Энди уларни қайтаришнинг иложи йўқ эди. Икки йигит ён тарафдаги қияликдан қоянинг тепасига чиқди.

— Бу ёқдан тушиб бўлмайди, жуда тик экан, — деди улардан бири ҳафсаласи пир бўлиб.

Лолалар қоя ўртасида, сел ва жаладан ҳосил бўлган шағалли супачада, шувоқлар ва ёввойи наъматаклар орасида силкиниб турарди.

— Вой, чиройли экан, бунақа лолани сира кўрмаганман, илтимос-о-с, олиб бера қолинглар, — деди қизлардан бири ялинчоқ овозда. — Уни гербарий қилиб, асраб кўярдим.

— Оберамиз, Ширин, ҳозир оберамиз, озгина сабр қилиб тургин, — деди йигитларнинг абжирроғи. — Керак бўлса, илдизи билан сугуриб оламиз.

Мен нима қиларимни билмаман. Музаффар акага жавдираб қарайман. Эҳтимол, гапи тўғридир. Бу йигитларнинг меҳмонлик иззати бор. "Ҳақиқий лоқларнинг тўрттагина лоласини қизганиши-я", деб Музаффар акага таъна қилишлари мумкин. Аммо лолаларни юлиб олгач, бир соат эрмак қилиб, кейин дуч келган жойга улоқтириб кетишди-ку. Бу лолалар эса, эҳтимол, қилишганининг аниқ охири лолаларидир. Шуларни ҳам юлиб кетишса, Юсуфали ота айтган лолалар Арбағиш лоқлар учун эртаққа айла-

ниб қолмайдими?.. Юсуфали отага адиримизда ҳалиям лола борлигини айтсак, қанчалик суюнардир. Ахир, шунча узоқдан шу лолаларни соғиниб келадик-ку! Музаффарнинг меҳмонлари эса уларни эрмак учун юлиб кетишмоқчи. Иккилана-иккилана Музаффар аканинг ёнига бордим:

— Ошналарингга айт, лолалар тегишмасин.

— Эсинг жойидами, ука?! Улар меҳмон бўлса, бу гапни

Ҳамроҳон МУСУЛМОНОВА

қандай айтаман? Намунча ошналаримга ёпишиб олдинг? — деди у энсаси қотиб. — Бор, ўзининг меҳмонингга қарасанг-чи.

Бу пайтда ҳалиги абжир йигит қояга тирмашиб чиқаётганди. Қирғийлар "қий-қий" лаб янада безовта уча бошлашди. Энди улар тўртта эди. Бири пастга шўнғиди ва қутилмаганда йигитнинг боши устида пайдо бўлди. Йигит қирғийни хайдайман деб бир қўлини кўтарганди, мувозанатни йўқотиб, пастга қулади. Агар эпчиллик қилиб ушлаб қолганимизда, ху-у-ув пастга, тошлоққа тушар, соғ жойи қолмасди.

— Пастдан чиқиб бўлмас экан, тепадан тушамиз, — деди у қайсарлик билан. — Арқон керак.

Йигитлардан бири сумкаси-

дан арқон чиқарди.

— Беш-олтитаг тепадан арқонни маҳкам ушлаб турсанг, мен осилиб тушиб, ораликдаги супага етаман-да, лолаларнинг ҳаммасини узиб, қизларга ташлайман. Кейин мени яна юқорига тортиб оласанлар, — деб кўрсатма берди у.

— Шошманг, — дея унинг йўлини тўсдим. — Шу лолаларни узманг. Адир лолалари ҳозир жуда кам.

— Шунақа де, — деди йигит

дида мени уялтирма.

У шундай дея қайсарлик билан енг шимариб, қияликдан юқорига ўрлаётган йигитга эргашди. Уларга гапимни ўтказолмаслигим, кучим етмаслиги ёмон алам қилди.

Меҳмон йигит унча-мунча нарсадан кўрқмас экан. Ўртоқлари қир тепасида арқонни маҳкам ушлаб туришди. У арқонни белига боғлаб, аста-секин пастга туша бошлади. Ҳаммамиз нафасимизни ичимизга ютиб, унга тикилиб қолдик. Қирғийлар эса гоҳ баландлаб, гоҳ пастлаб учушда давом этарди.

— Ҳозир етаман, — деди абжир йигит. — Маҳкам ушланглар. Озгина қолди.

Шу маҳал қирғийлар янада шиддат билан уча бошлади. Ўртоқларининг қўлидан арқон чиқиб кетди ва абжир йигит:

— А-а-а-а, — деб бақирганча

пастга қулади.

Ҳаммамиз карахт бўлиб қолдик. Чунки бундай баландликдан йиқилган одамнинг соғ қолмаслиги аниқ эди.

"Ишқилиб, ўлиб қолмасин, — деган ўй ўтди хаёлимдан. — Ўлмасин. Меҳмон-а..."

Ҳартугул, йигит ху-у-ув пастга учиб кетмади. Қояга туташган сариқ тупроқли тепаликнинг ёнбошига тушди. Нафасимизни ичимизга ютиб, ундан кўз узмай турардик. Қирнинг тепасидаги йигитлар ҳам анграйиб қолишганди. Ҳеч кимдан садо чиқмади. Йигит салгина қимирлади. Шундан кейингина шоша-пиша ёнига туша бошладик.

Қизлар чувиллашиб уни ўраб олишди.

— Им-мм, оёғим ёмон оғриятти, — деб ингранди у.

Мумолаа

— Кимирламай ёт, мен бир-бириمنى чақириб келаман, — деб Музаффар ака пастга югуриб кетди.

Кўп ўтмай, Қизилариқ ерларидаги экинларга сув қўйиб юрган Мухриддин амакини етаклаб келди.

— Яхшиям, худо асрабди, юмшоқ тупроққа тушибсиз. Шунча баландликдан йиқилиб омон қолганингизнинг ўзи мўъжиза, — деди у меҳмон йигитга юзланиб.

— Оёғим ёмон оғриятти, қўлим ҳам.

Йигитнинг қўли тирсагидан, оёғи тўпғидан чиққан экан. Йигитлар уни пастгача кўтариб тушишди. Мухриддин амаки силаб-сийпаб туриб битта тортганди, йигит оғриқнинг зўридан ўкириб юборди.

— Ўзи, ўша қоянинг атрофида ўралашиб юрганингизни кўриб, кўнглим ғаш бўлувди-я, — деди Мухриддин амаки. — Қирғий уйсига одам боласини яқинлаштирмайди. Энди эҳтиёт бўлинглар.

Музаффар аканинг оғайнилари ҳалиям "вой-вой"лаётган абжир йигитни кўтариб қишлоққа қайтишди. Улардан бири, қоя тарафга қараб кўяркан, афсус билан бош чайқади:

— Эсингизга, лолаларни ололмадик-да.

Мен эса лолаларни кўрганимизни Юсуфали отага айтсам, унинг қандай қувонишини тасаввур этиб, ўзимча илжайиб турардим. Энди лолаларни ҳеч ким ололмайдди, уларни ҳимоялаб турадиган мағрур қоямиз бор, деган ишонч кўнглимга таскин берарди.

Наимжон иккамамиз тағин юқорига тирмашдик.

Қирғийлар хотиржам учар, қоя эса мағрур қўқрак кериб турарди. Унинг тағигача тирмашиб чиқиб, ёлғизоёқ сўқмоққа ўрнашиб олиб, тепага тикилдим. Лолалар, Юсуфали ота таърифлаган шафракан лолалар шабадада энгил силкиниб турар, мен улардан сира кўз узолмасдим.

КАТТАЛАР ЭМАС, ЧАҚАЛОҚЛАР ЙИҒЛАСИН

Ойна

Ҳаётнинг лаззати ширин турмушда. Эр-хотин иноқ, бир-бирига дардқаш, меҳр-оқибатли бўлса, оила учун бундан ортиқ бахт йўқ. Энг муҳими, оилавий бутунлик қадрига ета билиш, уни қўлдан бой бермаслик учун курашиш керак.

Салима исмли бир келинчақ билан кечган суҳбатда у онасининг ўз бахтига тўғаноқ бўлаётгани, бемаъни хатти-ҳаракатлари билан ширин ва тотув оиласини бузгани тўғрисида куюниб гапирди: "Онам деярли ҳар кун сабабсиз чақиравериб, ҳар хил ёлғон-яшиқ фикрлари билан мени қалғита бошлади. Айтганларини қилай десам, ширин ва яхши турмушим бузилади. Қилмай десам, оқ сут берган онам норози бўлади. Ёшлигимга бориб қайнотам-қайнонам ҳамда турмуш ўртоғимни менсимай, тез-тез ота ҳовлига кетавердим. Онам ҳар сафар "Қизим, сен сира кўрқмай келавер, керак бўлса, ўзлари ялиниб олиб кетишади. Агар бизга бўйин эгмасалар борми, тухмад тошларини ёғдирамиз", деб уқтиравериб, охири тинчгина оиламни пароканда қилишгача етди. Тўйимиздан ҳеч қанча вақт ўтмай, қайним вафот этди. Тўй ҳаражатлари устига

ўлим аралашиб, оиламизда анча етишмовчилик юз берди. Бундай аҳволни кўриб, ёш бўла туриб, уйда бекор ўтиришни ўзимга эп билмадим. Ишга кирдим. Лекин онам ойлик маош оладиган куним яқинлашган сари: "Бир сўминини ҳам ишлатмай менга олиб кел, уйингдагилар қарзини бир амаллаб узишар. Бир ўзим тўрт укангин боқоламаяпман", дерди. Охири не бўлди, ҳатто ўзимни ҳам эримникига юбормай қўйди..."

Бу жувоннинг алам ва афсус-надомат билан айтган гапларини эшитиб, ачинасиз. Сўзсиз, бу ерда она катта хатога йўл қўйган. Фақат ўзининг бугунини ўйлаб, қизининг эртанги кунини ҳақида қайғурмади. Бундай пайтда ўша аёлга қарата: "Эрингизнинг нима сабабдан сизни, қадрдон оиласи, ширин-шакар фарзандларини ташлаб кетгани ҳақида ҳеч ўйлаб кўрдингизми? Бунда ўзингизни ҳам айбдор ҳисоблайсизми? Она, хотин сифатида бурчингизни кўнгилдагидек бажа-

ра олдингизми? Сиз бевалик ва ёлғизликнинг азоб-ситамагини тортгансиз. Энг яқин кишингизни, яъни фарзандларингиз отасини, оилангиз устуни, бахтингизни йўқотгансиз. Наҳот шулар сизга сабоқ бўлмади? Ўзингиз эришмаган бахтни қизингизга раво кўрмайсизми? Эртага у ҳам сиз каби ёлғизликдан азоб чекишини истайсизми?" дегингиз келади.

Бу дунёда ҳар биримиз ўз бахтимиз учун курашмоғимиз керак. Шу кунни мен ҳам она, ҳам тажрибали устоз сифатида Салимаҳонга насиҳатлар қилдим: "Қизим, сиз ўзининг мустақил фикрига эга инсонсиз-ку! Ҳалиям кеч эмас, оилангиз бағрига қайтинг. Қайнота-қайнонамиз, қайинингилларингиз сизни туғишганларидек кўриб, ҳурмат қилар экан. Ана шу ҳурматни асраб қолинг. Шу оила бошига қийинчилик тушганда бирга қайғурдингиз, ишга кириб қўмаклашиш ниятида бўлдингиз. Бу фазилатларингиз билан уларда ўзингизга меҳр уйғотдингиз. Онангизнинг нотўғри хатти-ҳаракатлари тинч уйингизни нотинч қилди. Ўртага совуқчилик тушибди. Сиз эса, кўз ёши тўкиб, она амрига итоаткорона бўйин эгдингиз. Ҳа, она раъйига қарши боришни ўзингизга эп

билмадингиз. Тўғри, онани ҳурмат қилиш, иззатини жойига қўйиш ҳар бир фарзанднинг олий бурчи. Бироқ оила бевида унинг ўзи ноҳақ бўлса-чи? У ҳолда виждон амрига қарши бориш керакми? Йўқ! Албатта, ҳақ йўлни тутган маъқул. Онангизнинг ноҳақ эканини ошқора айтиб, ўз кўнглингизга қулоқ солиб, қарорингизда қатъий туришингиз керак эди. Ахир, сиз ҳам энди ёш эмассиз, уйли-жойлисиз, сиз ҳам онасиз. Ҳаёт кўрган кишиларга маслаҳат солганингизда янглишмаган бўлардингиз. Ҳалиям кеч эмас, онангиздан оқ фотиҳа олиб, умид билан ҳатлаган остонага қайтинг!"

Орадан икки кун ўтгач, телефоним жиринглади: "Аяхон, сизга минг раҳмат, кеча қадрдон уйимга қайтдим. Фарзандларим, эрим, қайнота-қайнонам бағрида ўзимни бахтли ҳис этаяман..."

Илоё, қушнинг ҳам уяси бузилмасин. Азизлар, ҳар бир уйдан катталарнинг эмас, чақалоқларнинг йиғини эшитилсин. Биз — бувижонлар эса алла айтиб чарчамайлик. Оилангиз мустаҳкам бўлсин!

Ойша ТўРАЕВА,
профессор.

СПОРТ... СПОРТ... СПОРТ...

«ПАХТАКОР» КУЧЛИ РАҚИБНИ ЕНГДИ

Хабарингиз бор, футбол бўйича миллий чемпионатимизда танлашувлиги учун кўплаб клубларимиз хорижда турли турнир ва йигинларда шуғулланишмоқда.

Жумладан, Аҳмад Қодиров хотира турнирининг иккинчи турида «Пахтакор»га Украина чемпионати пешқадамларидан бири, бу мавсумни жуда муваффақиятли ўтказётган «Металлист» жамоаси рақиблик қилди.

90 дақиқа мобайнида ҳисоб очилмагач, турнир регламентига мувофиқ пенальтилар серияси орқали қайсидир жамоа голиб бўлиши керак эди. Ушбу лотереяда вазият кескин кўриниш олган бир пайтда катта саҳнага дарвозабон Темура Жўраев чиқди. У нақд тўртта пенальтини қайтаришга муваффақ бўлди. Шу тарихи дарвозабоннинг ажойиб «сейв»лари «шерлар»га кучли рақиб устидан галаба келтирди. Натияжада, уч очкога эга бўлган «Пахтакор» охириги турда Бокунинг «Нефтчи» клуби билан тўқнаш келади.

«ШҮРТАН» ЭСА...

«Шўртан» клуби расмий сайтнинг хабарига кўра, Дубайда янги чемпионатга тайёргарлик кўраётган «Шўртан» клуби Бирлашган Араб Амирликлари аралаш терма жамоаси билан баҳс олиб борди.

Уйинда гузорликлар 1:2 ҳисобида мағлубиятга учрашди. Энди «Шўртан» футболчилари кейинги учрашувни 2 феврал кунни Хитойнинг «Дальян Шидэ» клубига қарши ўтказади.

ГОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Пойтахтимиздаги «Сехрли шахмат» клубида тезкор шахмат бўйича ўтказилган мусобақада ўн икки нафар шахматчи голиблик учун куч син ашди. Швейцария усулидаги тўққиз турдан иборат турнирда етти очко жамгарган Чори Шерданов голиб чиқди. 6,5 очко жамгарган Ҳайитов иккинчи, Александр Сепарихин эса 6 очко билан учинчи ўринни эгаллади.

РЕКОРД ҲАТТАГАН ФИНАЛ

Теннис бўйича Австралия очик чемпионатининг (Australian Open-2012) финали мусобақа тарихида энг узоқ давом этгани ва қизиқарлилиги билан эса қоладиган бўлди.

Финалда дунё теннис рейтингига биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллаб турган теннисчилар Новак Жокочич ва Рафаэль Надаль ўзаро куч син ашди. Учрашувда сербиялик теннисчининг қўли баланд келди ва бош совринни кўлга киритди.

Улар кортада 5 соат 53 дақиқа рақобатлашиб рекорд ўрнатди.

Интернет материаллари асосида Илхом ЖУМАНОВ тайёрлади.

ОДАМ ОЛАСИ ИЧИДА ЭКАН...

Синглим Муборакни Муродга сўраб келган онасини кўриб, буюм ҳам: «Бунча тили ширин, ораста кийинган аёл экан», деб ҳавас билан мактаганди. Учрашувга чиққан ёшлар бир-бирига маъқул бўлиб, тўй бошланиб кетди. Дастлаб бинойидек яшашди. Қайнонаси тирноқнинг тагидан кир қидирадиган, фақат ўзини ўйлайдиган аёл экан... Синглим пиширган овқатнинг таъмини тотмасдан, кўриниши айтиб турибди деб ичмас экан. Ҳовлини сипурса, кўнглим тўлмади деганча жаҳли чиқиб, ўзи қайта супуриб чиқаркан.

Муборак уч ой ўтмаёқ касалхонага тушиб қолди. Мурод яҳши, меҳрибон эди. У «Онам талабчанроқ-да, кўнглингга олавермагин», дейишдан нарига ўтмасди. Синглимга яқинлари: «Болали бўлсанг, неварасига кўнгли илиб, сенга ҳам меҳри товланади», дегувчи эди. Лекин бундай кунлар Муборакка насиб этмади. Кетма-кет икки ҳомиласидан айрилди. Кудда холянинг тили оғзига сизмай, гийбат қилишдан чарчамасди. Кўёвимиз ҳам онасининг измига тушиб қолди. Не-не умидлар билан турмушга чиққан синглим кўзига ёш олганча, икки ойлик ҳомиласи билан отамникига қайтиб келди. У кейин ўғилчали бўлди. Мурод ярашмоқчи бўлиб турганида, онаси орага тушиб, қонуний ажрашиб кетишди.

Мана, шунга ҳам олти йил бўлди. Муборакнинг ёши 38 да. Маълумоти ўрта-маҳсус. Ўғилчасига ота-онанинг меҳри тушиб қолган, уни ўзлари билан олиб қолиш ниятида. 45 ёшгача бўлган, ичмонли, иши тайин, уй-жойли эркак учраса, синглим мустаҳкам оила курси, деган умиддаман.

ДИЛБАР,
Тошкент шаҳри.

АЛДАНИБ ҚОЛДИК

— «Бахтли бўлинг» бўлимига келгандик, — деди икки аёл хонамизга кираркан.

— Марҳамат, эшитамиз!

— Мухбир синглим, бизлар опа-сингилмиз. Навоий вилоятидан келдик. Шу синглим тагли-тугли жойдан келин ола-япман, деб боши осмонда эди. Ох, алданиб қолди, айтмасам дилим, айтсам тилим қуяди. Бой-бадавлат одамнинг қизи Нилуфар келиб-келиб шу жиянимни танладими, дедим-а. Тўйлари ҳали-

гача одамларнинг оғзида. Олиб келган сепининг сон-саного йўқ. Дангиллама ҳовли-жой, машина ҳам беришди. Кувончимиз узоққа чўзилмади. «Опа, қудаларимиз келди, тез етиб келинг», деб синглим галати овозда кўнгирик қилганида, юрагим тўхтаб қолай деди. Ахир, икки кун олдин меҳмон бўлиб кетишганди-да. Тезда етиб бордим. Қудалар қизини олиб дарвозахонадан чиқашаётган экан. Менга қисқагина жавоб қилишди. «Ана, эвазига уй-жой бари жиянингизники», дея машинага ўтириб жўнаб қолишди. Ҳанг-манг бўлиб синглимга юзландим. Нилуфар нопоқлигини яшириш учун онаси билан тил бириктириб, йўлини топиб, жиянимни тан-

лаган экан. Она-боланинг найрангидан беҳос хабар топган ота шундай тўхтама-га келибди. Жияним дардини ичига ютиб юрган экан, жаҳл билан қайнонаси садақа қилган мол-мулкдан ҳам воз кечди.

— Бу ёққа келганингиздан жиянингизнинг хабари борми?

— Албатта, оғзи куйган қатикни пуфлаб ичаркан, у энди биз топган қизга уйланмоқчи. Хужжатларини ҳам олиб келдик. Жиянимнинг исми Ўктам. Маълумоти олий. Ёши 31 да. 30 ёшгача бўлган, хушрўйгина қиз ёки тақдирини ўзиникига ўхшаш жувон учраса, уйланмоқчи.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рункига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ТИРНОҚГУЛ

Табиаат — дорихона

Асосан манзарали ўсимлик сифатида ўстириладиган тирноқгул (календула)нинг тўпгулидан бир қанча касалликларни даволашда фойдаланилади. Тирноқгулнинг шифобахлиги қадимдан маълум. Гепатит, аритмия, стоматит, ангина, ревматизм, артрит, холецистит, гипертония, томоқ оғриғи, тиш атрофи тўқималари хасталигида ва климакс даврида тирноқгулнинг қуритилган тўпгули ишлатилади.

Гепатит, аритмияда: 2 чой қошиқ тирноқгул устига 2 стакан қайноқ сув қуйиб, 1 соат давомида дамланади. Сўнг сузгичдан ўтказилиб, ярим стакандан кунига 4 маҳал ичилади.

Климаксда: 20 г тирноқгулни ярим стакан ароққа солиб, 7 кун давомида қоронғи жойда тиндирилади. Сўнг 40 томчидан 60 мл сув билан овқатдан олдин 3 маҳал ичилади. Бу малҳам, айниқса, қон босими кўтарилганида жуда фойдали. Уч-тўрт хафта давомида истеъмол қилинади.

Ангинада: 1 ош қошиқ тирноқгулга 1 стакан қайноқ сув солиб, 1 соатга ўраб қўйилади. Сўнг сузиб, ҳар 2-3 соатда 10 дақиқа давомида томоқ чайиб турилади. Спиртли настойка-

Стоматитда: 1 ош қошиқ тирноқгул устига 1 стакан қайноқ сув солиб, 10 дақиқа қайнатилади. Сўнг сузгичдан ўтказилган қайнатма билан оғиз бўшлиғи чайилади.

Ангинада: 1 ош қошиқ тирноқгулга 1 стакан қайноқ сув солиб, 1 соатга ўраб қўйилади. Сўнг сузиб, ҳар 2-3 соатда 10 дақиқа давомида томоқ чайиб турилади. Спиртли настойка-

сидан ҳам фойдаланса бўлади.

Ревматизмда: 40 г тирноқгулни ярим стакан 40 фоизли спиртга солиб, 7 кун давомида тиндирилади. Тайёр бўлган тиндирманнинг маълум миқдорига вазелин аралаштириб оғриётган бўғимларга суртилади.

Артритда: 10 г тирноқгул кукунига 50 г вазелин аралаштириб, оғриган жойга суртилади.

Қайнатма тайёрлаш учун эса оғзи ёпиладиган идишга 2 стакан сув ва 20 г майдаланган тирноқгул солиб, 10-15 дақиқа давомида қайнатилади. Совига, сузгичдан ўтказилади. Кунига 1 ош қошиқдан 3 маҳал ичиш мумкин. Шунингдек, бундай қайнатмадан тери касалликларини даволовчи шифобахш ванна қилинади. Болаларни чўмилтиришда ҳам фойдаланса бўлади.

Муҳайёхон
АБДУЖАБОРОВА,
дорихунона.

ҚАЙНОНА БҮЛДИМ

Ёлғиз ўғлимиз Фурқат курсдоши Зумрадни севиб қолганди. Ёқимтойгина қизни кўрган заҳотим: «Ўғлимнинг диди чакки эмас экан», деган хаёл кўнглимдан ўтган. «Уйларига совчиликка бораверайлик», десам, Фурқат унамади. «Институтни тугатгач, тўйимиз бўлади», деб оёқ тираб олди. Бу гап отасига ҳам маъқул бўлди. Ахир, ўғлимизга атаб уй қуриш ниятида эди-да. Фурқат 3-курсда ўқийётган кезлари қанча пул берсак, «Кам-ку!» дейдиган одат чиқарди. Отаси ташвишлиниб, ўқитишдан хабар олгани борса, дарслардан сабабсиз қолиб, имтиҳонлардан ўтолмабди. Мактабни олтин медалга битириб, имтиёзли равишда институтга қабул қилинган ўғлимиздан буни кутмагандик. Уни ёнимизга олиб, ҳоли-жонига қўймай суриштирдик, ахирий ёрилди. Зумрад касал экан. Дўхтирлар унга саратон ташхисини қўйибди. Эртаси кун касалхонага бордик. Шундай кўҳлик қиз бир сиким, рангар бўлиб қолибди, кўзлари қўқиб кетибди. Уша йили кузда Зумрад қазо қилди. Нурийдодамизнинг ўзига келиши оғир кечди.

Вақт табиб экан. Йиллар ўтди. Фурқат ишига берилиб кетди. Уйланиш ҳақида оғиз очирмасди. Биз ота-онаси эса келин, неваралар кўриш орузида яшардик. Ўғлимиз 38га тўлганда «Оила ва жамият» газетасига бор дардимни тўқиб хат ёзиб, Зумраднинг суратини ҳам қўшиб юбордим. Бир йилу етти ой деганда Гулнора исмли қизни топдик. Худонинг қароматини қарангки, у Зумрадга икки томчи сувдай ўхшарди. Ўғлим йўқотган ёрини қайта топгандек, 40 ёшида уйланди. Ниятимга етиб, қайнона бўлдим. Сизларни ҳар тонг дуо қиламан.

МУКАРРАМ хола,
Хоразм вилояти.

ПАЗАНДА МАСЛАҲАТИ

Қайнатилган сабзавотларни ҳеч қачон сувда қолдирманг. Яҳшиси, човлига олиб, сувини силқитгач, лаганга ёки ликопчага алоҳида-алоҳида териб қўйинг. Акс ҳолда, бемаза бўлиб қолади.

Бисквитни газ печидан чиқармай совутсангиз, пасайиб, қўқиб қолмайди.

Мол гўшти юмшоққина ва хушхўр бўлиб пишиши учун қуруқ хантални ишқаб, 10 соатга музлатгичга қўйиш лозим. Кейин гўшт ювиб ташланади ва одатий тарзда қайнатиб пиширилади.

Ловияни қайнатиш олдида сувга солиб, кун бўйи ивйтиб қўйиш лозим. Шунда тезроқ пишади.

Пўсти билан қайнатилаётган картошка ёрилиб кетмаслиги учун бир неча жойига санчки санчи олиш лозим.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

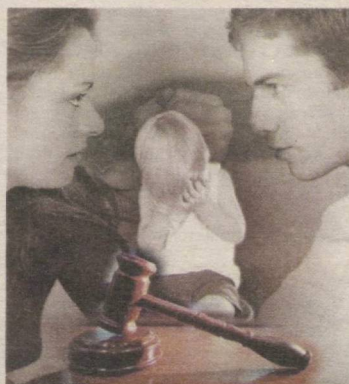
ОЛТИ ОЙ МУҲЛАТ

БИР ОИЛАНИ САҚЛАБ ҚОЛДИ

Суд зали. Рўпарада бир-бирига терс қараб олган эр-хотин. Қачонлардир аҳил-иноқ бу оилани кўриб, маҳалладагилар ҳавас билан қарашар, фарзандларини бошқаларга ибрат қилиб кўрсатишарди. Нима бўлди-ю, ўртадаги меҳр ришталари чирт узилди. Ичкилик курсин. Авваллари шайтон сувини оғзига олман Тоҳир бир-икки ўртоғига қўшилди-ю, айниди. Кунора захри-зақўмдан ютиб олиб, уйдагиларни ҳақорат қилишга ўтди. Ҳаммадан ҳам рўзгорнинг горини ёпаман, эримга ёрдам бўлсин деб тўқувчилик билан шуғулланаётган Ҳалимага кийин бўлди. Кўшни қизларга хунар ўргатиб, ози-кўпни пул топаётганди. Мана, бир ойдан буён кичкинасининг устига пальто олмакчи бўлиб, тийинни тийинга қўшиб юрвди. Адҳам эрталаб кўзини очар-очмас, ойсининг бўйнидан кўчганча, "Эртага бозорга олиб бораман, дегандингиз-а", деди. Ҳалима ўғлининг эркилигиндан кўнгли эриб, "Албатта! Тез ювиниб, нонушта қилиб ол. Кейин янги кийимларингни кий!" дея ичкари уйга кирди... Болакай юз-кўлини чала-чулла ювиб, шошиб-пишиб чой ичди. Сўнгра ўзига ўй илжайиб, кийина бошлади. Шу пайт Ҳалима бир аҳволда чикди: пуллар жойида йўқ эди. Мияси ғув айланди. Наҳотки, эри олган бўлса. Шунча пулни-я?! Ўғлининг кўнглини ўқитмаслик учун "Бозорга эртага чиқа қоламиз-а, бир йўлга акангга ҳам кийим олардик", деди амман.

Тун ғира-ширасида оқватланиб ўтирганлар дарвоза тақиллашдан сесканиб кетишди. "Дадам!" деди Адҳам ойсининг пинжига кириб. Дарвоза очилган, оёғида зўрга турган Тоҳир "Намунча лалаясан?!" дея Ҳалимани туртиб юборди. Икки ўғил кўрқувдан дағ-дағ қалтирар эди. Эрини амаллаб ичкарига олиб кирган Ҳалима йўқолган пулларни сўради. "Нима, сен хали мени ўғрига чикармоқчимсан?" дея пойабзални хотинига қарата олди. Жон ҳолатда ерга юзтубан тушган Ҳалиманинг олдига ўғиллари югуриб келди. Кўзлари қонга тўлган эр ўрнидан турганди ҳамки, чўнтагидан бир даста пул сочилиб кетди...

Уша машғум кунда Ҳалима умри давомида ҳеч кимдан эшитмаган ҳақорат-

ларни ўз жуфти ҳалолидан эшитди. Кўнгли чил-чил синди. Эрининг бу ишларидан кўчага ҳам чиқолмай қолди. Хали у ери, хали бу ери кўқарган аҳволда кўни-кўшининг кўзига қандай кўринадиди бечора? Пичок бориб суякка қадалди. Ажрашишга аҳд қилган Ҳалима даво аризаси билан судга йўл олди.

Суд зали. Даъвогар сўзга чикди. Ҳалима гапирар, сал нарироқда ўтирган эри эса бошини куйи солган кўйи жим тинларди. Судя талабига биноан минбарга чиққан, қорачадан келган, сочининг у ер-бу ерига оқ оралаган Тоҳир бирров дараза ташқарисидаги манзарага тикилди-да, сўз бошлади:

— 2007 йили қонуний никоҳдан ўтдик. Бошида ҳаммаси яхши эди. Узим уста-чилик қиламан. Топганим рўзгорга этиб турибди. Хотин борига қаноат қилиш ҳам керак-да! Бунинг қаноатсизлиги, ҳадеб нолийвериши ҳам бор. Билсангиз, рўзгорга этибборсизлигиндан уч кун бир оқватни ичган пайтларимиз бўлган. Нима нотўғрими? — дея ўдағайлади хотинига.

Бир-бирдан чунонам нафратланиб қолган эр-хотиннинг кўзига гуддек фарзандлари ҳам кўринмаётганди. Гарчи тарафлар оилани сақлаб қолишининг имкони қолмади деб ўйлашса-да, суд вақтинчалик қелишмовчиликлар оиланинг бузилиб кетишига етарли асос бўла олмади деб ҳисоблади. Шу боис

Суддан сўнг...

ўзaro кенгашиб олиш, яна бир ўйлаб кўриш учун олти ой муҳлат берилди.

Тоҳир суд залидан чиқаётиб, "Барибир ажрашаман бу кетиши бўлса..." деди катъий. Эшикдан чиқибоқ эр-хотиннинг кўзи икки ўғлига тушди. Онасининг бағрига отилган фарзандларини кўриб, Тоҳирнинг кўнгли зил кетди. Наҳотки, ўз болаларим мендан кўрқиб қолишган?! Ҳеч курса бири ёнимга келармикан деб шу зайлда анча турди. Афсуски, ўғиллари ойиси ва бувиси билан кетиб борарди. Муолишга етганда кичиги Адҳам ортига бир қараб кўйди.

Олти ой муҳлат... Тоҳир бирдан шавриб қолди. Уйига бориб, узоқ ўйлади. Альбомдаги никоҳ тўйида тушган расмларини кўриб, ўша вақтларни эслади. Аслида, ичкиликка ружу қўйишига сабаб фақат оғайиларининг қистови эмас, ёш бир жувоннинг йўлдан ургани эди. У бора-бора хотини билан ажрашишни талаб қилди. Лекин Тоҳир ичкиликка муккасидан кетди-ю, иши ҳам орқага ташлади, чўнтагида пул тортилиб қолди. Шунда жувоннинг асл башараси аён бўлди. Қуни кеча ўртоғи уни бошқа билан кўрганини айтиб, кўзларини мошдай очди... Сал қолса, гуддек оиласи барбод бўларди.

Тоҳир қайнотасининг уйига бир неча марта бориб, ҳатто ўғилларини-да кўра олмади. Доим уни сийли куёв билиб келган хонадон энди ичкарига ҳам қабул қилмасди. Дарвоза олдида узоқ туриб қолди, шунда дараза пардаси лип этиб кўтарилди-ю, Адҳам ўғли қаради. Дадаининг сезганини билиб, пардани яна тушириб қўя қолди. Тоҳир ортга қайтди, аммо қарори қатъий эди. Маҳалла фаоллари, хотин-қизлар кўмитасини ишга солди. Шундай оғир пайтларда эл қорига ярайидан қайвонилар икки хонадон орасида неча марта бориб-келишди. Олти ой муҳлат яқунланганда, вазият анча юмшаганди. Улар суд залидан аввалгидек нафрат тўла юрак билан чиқиб, икки тарафга ажралиб кетишмади. Ансинча, бари бир оила бўлиб, ўз уйлари томон йўл олишди. Катта ўғли Аҳмад онаси Ҳалиманинг қўлидан тутган, кичиги Адҳамни эса отаси Тоҳир кўтариб олганди.

Маъмура ЁҚУБОВА,
ЎЗДЖУ талабаси.

ФАРЗАНД АСРАБ ОЛМОҚЧИ ЭДИК...

Фарзанд асраб олмоқчи бўлган оиллага кўйиладиган талаблар ҳақида маълумот берсангиз.
С. Маждива,
Тошкент вилояти

— Фарзандликка олиш қаровисиз қолган болаларни тарбиялаш шаклларида бири ҳисобланади. Болани фарзандликка олиш битим асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 152-моддасига биноан куйидаги шахслар фарзандликка олувчилар бўла олмайд:

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинганлар, асаб касалликлари ва нарколегия муассасаларида рўйхатда турувчилар, қонун билан белгиланган тартибда туомалган лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган шахслар.

Турмуш қурганимизга етти йил бўлди. Айрим сабабларга қура фарзандли бўла олмаганимиз. Турмуш ўртоғим билан маслаҳатлашиб, бола асраб олишга қарор қилдик. Бунинг учун қаерга мурожаат қилсак бўлади?

Б. Чориев,
Сурхондарё вилояти.

Болани (болаларни) фарзандликка олишни хоҳловчи шахслар ўзлари яшаб турган жойдаги васийлик ва ҳомийлик органига ариза билан мурожаат қилиб, куйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари керак:

никоҳ тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;
оила аъзолари сони кўрсатилган ҳолда яшаш жойидан маълумотнома;
иш жойидан иш ҳақи кўрсатилган маълумотнома;
иш ёки яшаш жойидан тавсифнома;
фарзандликка олаётган шахснинг соғлиғи тўғрисида тиббий маслаҳат комиссиясининг ҳулосаси, психиатрия ва нарколегия муассасалари, тери таносил касалликлари диспансерининг маълумотномалари;
санитария қоидалари ва нормаларига мувофиқ бўлган мулк ҳақидаги, ижара шартларидаги ёки бошқа асослардаги уй-жой мавжудлигини тасдиқлайдиган ҳужжат.
Шахсни тасдиқлайдиган ҳужжат ҳам кўрсатилади.

Саволларга Қарши туман ФХДё бўлими мудири
Наврўза АБДУРАҲМОНОВА,
Чироқчи туман ФХДё бўлими мудири
Мавлуда ОЧИЛОВА жавоб берди.

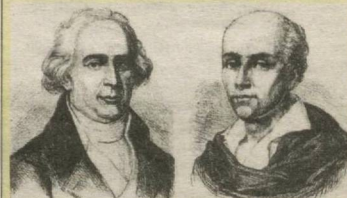
Савол-жавоб

ҚҲЙ, ХҲРОЗ ВА ҲРДАК

Ҳаво шарининг илк учувчилари

Франциялик ака-ука Жозеф-Мишель (1740–1810 йй.) ва Жак-Этьенн (1745–1799 йй.) Монгольфьелар ҳаво шарни ихтирочилари ҳисобланадиган. Ихтирочилар қозондан ушан шар ясади,

оғзини пастга қаратиб, махсус мосламага маҳкамлашган ва шарнинг ичинини вазни ҳаводан анча енгил иссиқ газ билан тўлдирган. Жунлар қоримасидан тайёрланган махсус ёқилғи сомон билан ёндирилганда ҳосил бўлган ўта енгил тутун унчалик оғир бўлмаган жисмини секин-аста осмонга кўтара олган. 1783 йил бўз матодан тикилган ва ичига қороз елимлаб чиқилган, айланаси 12 метр (39 фут) келадиган каттагина шар билан Монгольфьелар тажрибаси омма ҳузурда намоёиш этилди. Ҳаво шарни 10 дақиқа давомида ҳавода муаллақ сузиб, даст олган жойидан 1400 метр (4200 фут) масофага учиб борди.

Шундан кейин ака-ука Жак Шарль бу каби шарни водород газини тўлдирганга қарор қилди. Натижа ака-укаларниқидан ёмон бўлмади. Иссиқ ҳаво тўлдирилган шарлар "монгольфьер", водород тўлдирилганлари эса "шарльер" деб номланди.

Биринчи "шарльер" 1783 йил 27 августда Париждаги Марсова майдонидан кўкка кўтарилган эди. 45 дақиқа ҳавода сузиб юрган шар Париждан 20 қақирим нарига бориб тушган. Бу тажрибаларнинг бирортасида жонли йўловчилар иштирок этишмаган.

Уша йилнинг 19 сентябрида ака-ука Монгольфьелар Версалда навабдаги ҳаво шарини учуришди. Шарнинг савадига қўй, хўроз ва ўрдак жойлаштирилди. Маълум баландликда шар тешилиб қолди, аммо ерга оҳиста кулади. Шу боис жониворлардан бирортасига ҳам зиён етмади. Ниҳоят, 1783 йилнинг 21 ноябр куни "монгольфьер" га чиқишга икки нафар синовчи учувчи журъат топди. Пилатр де Розье ва Маркиз д'Арланд исмли фуқаролар илк бора ҳаво шарида муваффақиятли парвозни амалга оширган учувчилар сифатида ўз номларини тарихга муҳрлаб қўйдилар.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Бошлар жамғармаси) ва «Соғлом алоқ учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмуни учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси Босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навабчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ
Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ
Мусахҳилар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 4 5

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга
олинган. Буюртма Г — 228. Формати А-3,
ҳажми 2 табоқ. Адади — 11226. Баҳоиси кели-
шилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Котибият: 234-76-08
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz